

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)

ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)

ПІВДЕННОРОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)

Збірник наукових праць

(за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції
від 27 – 29 грудня 2011 року)

**Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика
у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти**

Частина I

*Конференцію присвячено 10-ти річчю
заснування філософського
факультету Східноукраїнського
національного університету
ім. В. Даля*

Рубіжне – Луганськ – Житомир –
Новочеркаськ – Баку – Ніш
2011 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ТЕОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
КАФЕДРА ЕСТЕТИКИ, ЕТИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
ІНВЕНІОРОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

"Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика
у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти"

Частина I

Збірник наукових праць
(за матеріалами III Міжнародної
науково-практичної конференції
від 27-29 грудня 2011 року)

За загальною редакцією к.філос.н. Журби М.А.

Рубіжне – Луганськ – Житомир – Новочеркаськ – Баку – Ніш

УДК 3(045)
ББК 60Я43
Ф 56

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 4 від 26 грудня 2011 р.)*

Редакційна колегія

Андріянова Н.М., юрист, к.ю.н., доцент ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна)
Журба М.А., кандидат філософських наук ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна), (керівник)
Захарків М.Р., кандидат історичних наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ільченко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ісаєв В.Д., кандидат філософських наук, професор СХУ ім. В. Даля (Україна)
Йованович Предраг, професор Університета з. Нїш (Сербія)
Касьянова В.О., кандидат економічних наук, доцент ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна)
Коренютина Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент НРДНУ ННІ (Росія)
Кузьміченко І.О., старший викладач ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна)
Лугуценко Т.В., кандидат філософських наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Проценко В.О., кандидат історичних наук, доцент ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна)
Поліщук О.П., доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)
Устищенко-Косоріч О.А., кандидат мистецтвознавства ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ухов О.С., кандидат філософських наук, доцент ХПН СХУ ім. В. Даля (Україна)

Рецензенти:

Єленський В.Є., доктор філософських наук, професор, старший науковий співробітник,
Інституту філософії імені Т. Шевченка НАН України (м. Київ).

Рябініна О.В., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціальних і
гуманітарних дисциплін Національного університету цивільного захисту України (м. Харків).

**Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному
інформаційному просторі: національний та інтернаціональний
аспекти: зб. наукових праць / за заг. ред. к.філос.н. Журби М.А. —
Частина I. — Луганськ: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2011. — 268 с.**

Збірник містить матеріали учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
«Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти». У збірці здійснюється багатогранний аналіз
трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному просторі з урахуванням специфіки
й соціальної динаміки філософії, етики, естетики, мистецтва, психології, педагогіки, соціології,
економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)
ББК 60Я43

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність
наведених фактів, цитат та інших відомостей. Погляди авторів можуть не співпадати з
поглядами редакції.*

© ХПН СХУ ім. В. Даля, 2011
© Колектив авторів, 2011

Лещукова Л.А.

НРАВСТВЕННО-ФИЛОСОФСКИЙ АСПЕКТ УПРАВЛЕНИЯ
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕМ ОБЩЕСТВА И ПРИРОДЫ ————— 126

Малика Ю.Г.

ПОЛІТИЧНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ
РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ————— 129

Поліщук О.П., Поліщук О.А.

ХУДОЖНЄ МИСЛЕННЯ І СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ТА
МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК СКЛАДОВА
ПРОЦЕСУ РОЗБУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ НА ЗАСАДАХ
ІНКЛЮЗИВНОСТІ ————— 132

Соболь О.Б.

ГРОМАДСЬКИЙ ТА ПРИВАТНИЙ ВИМІРИ СВОБОДИ:
АНТИЧНЕ ТА ХРИСТИЯНСЬКО-ТЕОЛОГІЧНЕ БАЧЕННЯ ————— 133

Узупова Н.Д.

ПОЧЕМУ Я НЕ ГУМАНИСТ ————— 135

Фролова Н.М.

ФЕНОМЕН ВІЙНИ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ ————— 137

Релігія та цивілізація: сучасні виміри та співвідношення

Болдарев А.С.

КАК СМЕНИТЬ СИЛУ НА СЛОВО ИЛИ ПОИСКИ КОМПРОМИССА
МЕЖДУ ВЕРУЮЩИМИ И ТВОРЦАМИ ————— 139

Бородкин А.В.

СОВРЕМЕННОЕ СТАРООБРЯДЧЕСТВО В СЕТИ ИНТЕРНЕТ ————— 142

Бурьянов С.А.

РАЗГРАНИЧЕНИЕ РЕЛИГИИ И ПОЛИТИКИ КАК НЕОБХОДИМОЕ
УСЛОВИЕ РЕШЕНИЯ ГЛОБАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ
ЦИВИЛИЗАЦИИ ————— 144

Верховцева І.Г.

ЕТНОКОНФЕСІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОДУНАВ'Я ————— 148

Поліщук О.П.,

д.філос.н., професор, завідувач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва Житомирського державного університету імені Івана Франка

Поліщук О.А.,

соціальний педагог Житомирської спеціальної школи-інтернату для глухих дітей, голова ЖМГО «Клуб громадянської опіки»

Україна, м. Житомир

Художнє мислення і соціокультурний розвиток дітей та молоді з особливими потребами як складова процесу розбудови української держави на засадах інклюзивності

Зростання рівня економічного, політичного та соціального розвитку сучасного українського суспільства не можливе без його згуртованості на основі чіткої стратегії розвитку. За визначенням експертів ООН, соціальна згуртованість – це ситуація, коли група людей у межах певної території-країни демонструє здатність до спільної діяльності без втрати індивідуальних особливостей. Тому на сьогодні реалізація ідеї розбудови конкурентоспроможної України, процвітаючої країни з успішними громадянами не можливе без соціальної згуртованості.

Соціальну згуртованість характеризують насамперед два основні показники демократичного суспільства: рівень соціальної інклюзивності (від англ. слова «include» – включати) і розвинутість соціального капіталу. Відтак, соціально інклюзивне суспільство орієнтоване на мінімум соціальних і культурних дискримінацій з боку спільноти по відношенню до своїх членів, а також залучення до активної соціальної життєдіяльності всіх верств населення. І до перешкод на шляху до повноцінної участі громадян у суспільному житті належать не тільки законодавчі, адміністративні обмеження чи мовні бар'єри, а й відсутність інтеграції у суспільстві (за національною, гендерною тощо ознакою). За даними ООН, у світі зараз нараховується близько 450 мільйонів людей з обмеженими фізичними можливостями і майже 200 мільйонів з них – діти. Слід зазначити, в Україні відзначається значне збільшення кількості дітей-інвалідів: за останні 20 років рівень інвалідності з дитинства збільшився приблизно у 3,6 рази, і, на жаль, має місце тенденція до його зростання. На початку 2010 р. вже 2,5 % українських дітей мали статус дітей-інвалідів. З огляду на це, соціокультурна реабілітація дітей та молоді з особливими потребами видається нагальною.

Вона може вирішуватись, на наш погляд, лише за участі як державних управлінь та відомств, громадських організацій, так і широкого загалу учнівської молоді. Варто наголосити, що наявна суспільна оцінка щодо людей

з функціональними обмеженнями пов'язана, передусім, із історично сформованою системою загальнолюдських та групових цінностей, які актуалізуються на підґрунті особистісно значущих інтересів кожної людини. Тому дещо утопічною, на нашу думку, виглядає концептуальна позиція впровадити необхідні зміни у ставлення до людей з інвалідністю (і навіть ширше – неподібністю) шляхом проведення тренінгів, «круглих столів», проведення теоретичних курсів у ВНЗ та школах, а тим більше одночасного спільного навчання «звичайних» дітей і дітей з обмеженими можливостями, адже лише позитивний досвід соціально та особистісно прийнятної діяльності формує певні установки поведінки і дає змогу долати комунікативні бар'єри й негативні стереотипи мислення.

Тому акцент соціокультурної роботи з дітьми із особливими потребами, що проводиться Центром естетичної антропології та етнокультурології при Житомирському державному університеті імені Івана Франка, реалізує ідею стимулювання розвитку стратегії художнього мислення особистості як чинника соціокультурної інтеграції дітей з особливими потребами: його робота зосереджена про сприянні тим, хто повірив у власні сили і може допомогти навіть звичайним дітям усвідомити власну унікальність та потребу у самовдосконаленні, і шляхом для цього обрав творчість та естетичний розвиток.

Соболь О.Б.,

аспірант кафедри філософії Львівського національного університету ім. І. Франка

Україна, м. Львів

Громадський та приватний виміри свободи: античне та християнсько-теологічне бачення

Громадська та приватна сфери складають основу нашого життя. Ще в Аристотеля знаходимо принципові відмінності між цими двома сферами. Громадська сфера постає простором виявлення свободи вільними громадянами, тоді як приватна сфера чи домашнє господарство уособлювало простір примусу, нерівності та необхідності. До громадської сфери належали лише чоловіки-громадяни, а до приватної – жінки та раби, які займалися фізичною працею та не мали доступу до політичного простору, де обговорювались та встановлювались спільно прийняті закони.

Зі зміною історичної епохи та культурних умов змінювались акценти поділу громадської та приватної сфер життя людини. Відповідно змінилось і значення свободи. Якщо в античності найповніший вияв свободи